

Dr. Lenkóvics Barnabás úrnak
az Alkotmánybíróság elnökének
Budapest

kezelőiroda!
2015. 12. 18. Róka Csaba

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	11/3594-0/2015
Érkezett:	2015 DEC 18.
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda: 	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott országgyűlési képviselők (levelezési cím: Képviselői Irodaház, 1054 Budapest, Széchenyi rkp. 19.) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése és 37. § (2) bekezdése alapján

u t ó l a g o s   n o r m a k o n t r o l l r a   i r á n y u l ó   i n d í t v á n y t

nyújtunk be, amelynek keretében kérjük, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 31. § (3) bekezdés 9. pontja az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének és a XXI. cikkének sérelme miatt alaptörvény-ellenes, ezért azt semmisítse meg.

1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján az országgyűlési képviselők egynegyede kezdeményezhet utólagos normakontrollt bármely jogszabály, az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján pedig közjogi szervezetszabályozó eszköz ellen. Az Abtv. 45. § (4) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az alkotmánybírósági határozat közzétételét követő naphoz kötött megsemmisítés főszabályától eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme vagy a jogbiztonság indokolja.

2. A „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonú földek földművesek részére történő értékesítéséhez szükséges intézkedésekről szóló 1666/2015. (IX. 21.) Korm. határozatból [a továbbiakban: Korm. határozat] és a támadott rendelkezésből együttesen a „Földet a gazdáknak!” program keretében az állami tulajdonban lévő termőföldvagyonnak – az erdők és természetvédelmi területek, valamint egyes, állami tulajdonban maradó mintagazdaságok kivételével – teljes körű, a Natura 2000 területekre is kiterjedő magántulajdonba adása következik.

A Korm. határozat 1. d) pontja ugyanis az értékesítési körből a Natura 2000 területeket nem veszi ki, míg a Korm. rendelet kifejezetten rendelkezik azoknak a földárveréseken való meghirdetéséről (ami egyébként több ilyen terület tekintetében már meg is történt).

A Natura 2000 minősítéssel védettséget kapott állami területek magánkézbe adásához kapcsolódóan ráadásul az értékesítési folyamatban semmilyen, a jelenleg e területek kezelési követelményeit a természetvédelmi célú vagytonkezelésre vonatkozó szabályokkal [mindenekelőtt a Korm. rendelet 43/A-43/B. §-aival] összevethető garanciális szabályt nem állapítottak meg az új tulajdonosok számára, az árverési értékesítés pedig természetesen eleve nem veszi figyelembe az értékesített Natura 2000 terület természeti kezelésére való alkalmasságot, hiszen a jelentkezők közül a legmagasabb összeget ajánlónak juttatja a földterületet olyan jelentkezőkkel szemben is, akik lényegesen alkalmasabbak a területek speciális kezelésére.

A Natura 2000 területekkel összefüggésben – az azokat amúgy a természetvédelmi területekkel együtt, helyesen, védettnek minősítő – Korm. rendelet egyetlen védelmi jellegű eljárási szabályt állapít meg: 3. § (1) bekezdése szerint „[a] természetvédelemért felelős miniszter egyetértése szükséges védett természeti területnek és Natura 2000 területnek minősülő földrészlet (a továbbiakban együtt: védett terület) bármely jogcímen történő átruházásához vagy vagytonkezelésbe adásához”. Ez egyébként a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 23. § (2) bekezdésének tartalmi átvétele. A földbirtok-politika és a természetvédelem ugyanazon miniszter feladatkörébe utalására tekintettel eleve kérdéses értékű garanciát azonban a Korm. határozat semlegesíti, hiszen abból – az erdők és természetvédelmi területek, valamint egyes, állami tulajdonban maradó mintagazdaságok kivételével – minden földrészletre kiterjedő értékesítés következik.

3. Álláspontunk szerint a Korm. rendelet támadott rendelkezése azáltal sérti az egészséges környezethez való jogot, hogy a természetvédelem elért intézményi szintjén romlást enged anélkül, hogy ez másik alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen lenne.

Ennek megítélése szempontjából a támadott intézkedésnek az alkotmányossági vizsgálathoz kapcsolódó legfontosabb sajátosságát abban látjuk, hogy itt már nem – a természetvédelmi szempontokat is tartalmazó – birtokpolitikai irányelvek alapján történő egyedi mérlegelés az alapja az értékesítésnek, hanem egy, a Kormánynak az egyes Natura 2000 területek speciális kezelési szempontjait nem mérlegelő általános közpolitikai elhatározása. Figyelembe kell ugyanakkor venni az elért szinttel kapcsolatos alkotmányossági követelmény vizsgálatokhoz azt is, hogy a támadott rendelkezések szerint az állami tulajdonban álló Natura 2000 területek hasznosítás egyetlen formája az értékesítés, az értékesítésnek pedig – a három hektár feletti területek esetében – egyedül alkalmazható eljárásrendje az árverési értékesítés, amely semmilyen teret nem enged a természetvédelmi szempontok érvényesítésének.

3.1. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerint „[a] természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége”, míg a (2) bekezdés egyebek mellett a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése e célok eléréséhez szükséges

korlátaikat és feltételeit is sarkalatos törvény által rendeli megállapítani.

Az Alkotmánybíróság e rendelkezéseket a 3146/2015. (VII. 24.) AB határozat [13] pontjában értelmezve kimondta, hogy „[a]z Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése rendelkezése indokolja, hogy a termőföld és az erdő tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása e célok eléréséhez szükséges korlátaikat és feltételeit a (2) bekezdés szerinti sarkalatos törvény az általános szabályoktól eltérően rendezze. A termőföld és az erdő tulajdonjoga megszerzésének a korlátaikat és feltételeit e cél elérését kell szolgálniuk. A „korlátok” és a „feltételek” a tulajdonjog megszerzése vonatkozásában kifejezetten földforgalmi jellegűek, melyek célja az (1) bekezdésben írt védelem garantálása. Ennek keretében a szabályozásnak érvényesítenie szükséges, hogy a termőföld és az erdő valóban azokhoz jusson el, akik azt hivatásszerűen művelik, és hogy a termőföld és az erdő tulajdonjogának átruházása során a helyi közösség érdekeire is tekintettel megvalósulhasson az állami földbirtok-politika. A termőföld tulajdonjogának korlátozása e célok megvalósítása érdekében – amennyiben más, Alaptörvényben deklarált alapjogot nem sért – alkotmányosnak tekinthető.”

Ebből álláspontunk szerint az következik, hogy nem csak a magánszemélyek közötti földadásvétel-és használat, hanem természetszerűleg az állami tulajdonú termőföldek értékesítési feltételeinek a meghatározása is csak az Alaptörvény P) cikke által meghatározott cél tiszteletben tartásával történhet, ez azonban nem csak az állami földbirtok-politikai célok érvényesülését, hanem a környezetvédelmi alkotmányosságnak való megfelelést is jelenti. A földbirtok-politikai célokat alaptörvényi szintre emelő P) cikk tehát nem jelenti azt, hogy valamely ilyen cél szolgálata felhatalmazást adna alapjogokat sértő szabályozásra.

3.2. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez, a XXI. cikk (1) bekezdése pedig (átvéve az Alkotmány 18. §-át) azt, hogy „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.” Az Alkotmánybíróság a 3068/2013. (III. 14.) AB határozatában megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jog tekintetében megegyezik az Alkotmány szövegével, ezért az egészséges környezethez való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban tett megállapítások is irányadónak tekinthetők” {Indokolás [46]}. Az Alkotmánybíróság legújabb gyakorlata e két alaptörvényi rendelkezést a P) cikk (1) bekezdésével együtt értelmezve megállapítja: „az Alaptörvény nem csupán megőrizte az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog védettségi szintjét, hanem az Alkotmányhoz képest e tárgykörben lényegesen bővebb rendelkezéseket is tartalmaz”,

„P) cikk (1) bekezdése ugyan taxatív módon nem határozza meg a védendő természeti értékek körét (lásd a „különösen” kitételeket), ám azt igen, hogy valójában mit jelent a környezetvédelem mint állami és állampolgári kötelezettség: 1. a védelem, 2. fenntartás; 3. jövő nemzedékek számára történő megőrzés. Az állami kötelezettség tehát önálló szabályozást nyert és hangsúlyt kapott az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében. Az Alaptörvény jelentős előrelépése a kötelezettségi kör kiterjesztése. Amíg az Alkotmány alapján a környezetvédelemben csak az állami kötelezettségek voltak hangsúlyosak, addig az Alaptörvény „mindenki” – így a civil társadalom és minden egyes állampolgár – kötelezettségéről is beszél”. {16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [92]-[93]}

A 16/2015. (VI. 5.) AB határozat ennek alapján tartalmilag teljes mértékben fenntartja a 28/1994.

(V. 20.) AB határozat minden fontos megállapítását: „A környezethez való jog tárgyából és dogmatikai sajátosságából az következik, hogy a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan.” (ABH 1994, 134, 140.) Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta továbbá azt is, hogy a környezethez való jog érvényesítése azt is megkívánja, hogy az „állam a preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a szankciókkal biztosított védelem felé. Ettől a követelménytől is csak elkerülhetetlen szükségesség esetén, és csak arányosan lehet eltérni.” (ABH 1994, 134, 141.)

Olyan alkotmányos szempontot viszont nem látunk felmerülni, ami alkotmányossá tehetne egy olyan beavatkozást, amely az adott Natura 2000 terület egyedi sajátosságait, a természeti értékei megőrzése szempontjából optimális hasznosítási forma meghatározását sem az értékesítésről szóló döntéskor, sem pedig a vevő kiválasztásakor nem veszi figyelembe, és az egyedi mérlegelés elmaradását a preventív védelem keretein belül más normatív követelménnyel sem pótolja. A támadott rendelkezések gyakorlati érvényesülése bizonyosan rontja a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét, ezért megállapításunk szerint a támadott rendelkezések alaptörvény-ellenesek.

3.3. A Natura 2000 minősítéssel védettséget kapott állami területek ugyanúgy a természeti értékek megőrzését biztosító természeti védelem alatt állnak, mint a védett természeti területek. Ezen a sajátosságon önmagában a védett természeti érték jelentőségében való eltérés nem változtat: az alkotmánybírósági gyakorlat ezzel összhangban még az országos jelentőséggel nem bíró természeti értékekre vonatkozó, a települési önkormányzatok által biztosított helyi védettséget is alkotmányos védelemben részesíti, mint tette ezt például a 29/1995. (V. 25.) AB határozatban.

Az Alkotmánybíróság mindeddig nem hozott tartalmi döntést olyan ügyben, amely kifejezetten és kizárólag Natura 2000 területekkel összefüggő alkotmányossági kérdést érintett volna. Eddigi következetes gyakorlatából egyértelmű ugyanakkor, hogy e területekre mint jogszabály alapján védett természeti értéket védelmező területekre ugyanúgy kiterjednek az egészséges környezethez való joggal összefüggő alkotmányos követelmények, mint a „hagyományos” védelmi formákra. Ezt támasztja alá például az, hogy az Alkotmánybíróság következetesen, legutóbb a 3290/2012. (X. 19.) AB végzéssel olyan indokolással utasította el a Natura 2000 területeket kijelölő, európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrésztelkekről szóló 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat, amelyek a tárgyban megszületett korábbi alkotmánybírósági döntésekként a 28/1994. (V.20.) AB határozatot azonosították.

Márpedig az a 28/1994. (V.20.) AB határozatot nyomán elfogadott, a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény a – még mindig – magántulajdonban álló védett területek állami tulajdonba vételét irányozza elő a védettségi szint helyreállításához szükséges intézkedésként, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 68. § (8) bekezdése pedig ki is mondja a védett természeti területekre az állami tulajdonban tartás erős, az elért védettségi szintet csökkenteni nem engedő főszabályát. Mindebből álláspontunk szerint az is következik, hogy az állam egyetlen jogszabály alapján védett területet, így a Natura 2000 területeket sem értékesíthet szabad belátása szerint, és hogy a már állami tulajdonban lévő Natura

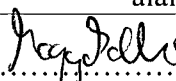

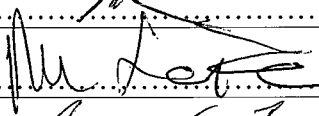
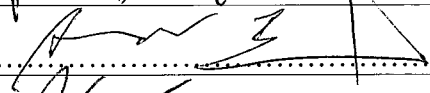
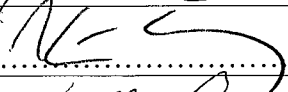
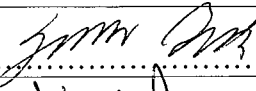
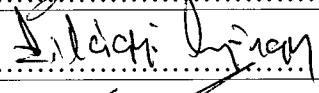
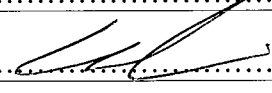
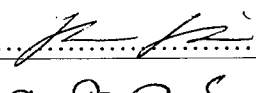
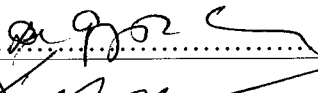
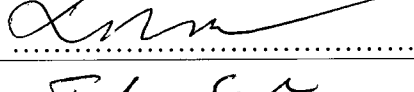
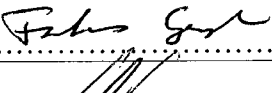

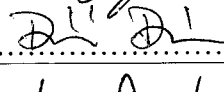
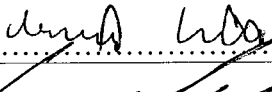
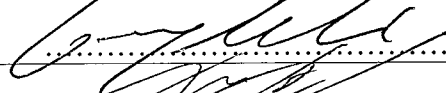

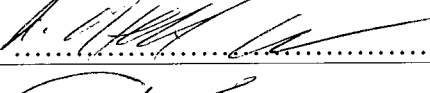
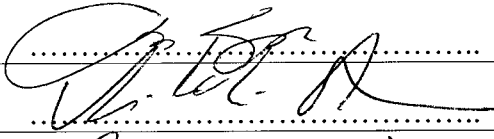
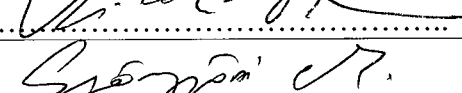
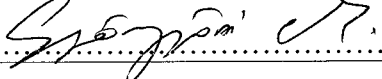
2000 területek jogszabályi védettség alá tartozó másik terület állami tulajdonba vonása nélküli értékesítése már önmagában is alaptörvény-ellenes.

4. Mindezen indokok alapján kérjük, az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 31. § (3) bekezdés 9. pontja az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének és a XXI. cikkének sérelme miatt alaptörvény-ellenes, ezért azt semmisítse meg.

Kérjük végezetül a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy amennyiben a támadott rendelkezések valamelyike esetében nem látna alapot az alaptörvény-ellenesség megállapítására, úgy szíveskedjen megvizsgálni az Abtv. 46. §-a szerinti jogalkotói mulasztással előidézett alkotmányellenesség megállapíthatóságának a lehetőségét is.

Budapest, 2015. december 15.

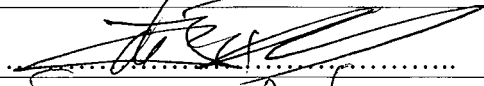
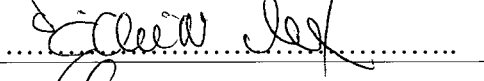

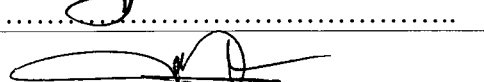
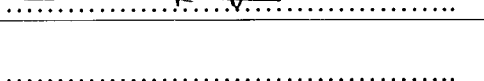
Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés e) pontja alapján kezdeményezzük a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontjának az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatát az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének és XXI. cikkének sérelmére tekintettel:

	név	aláírás
1.	MAGYAR ZOLTÁN	
2.	Vásárhelyi Sándor	
3.	RIG LAJOS	
4.	ANDER BALÁZS	
5.	KULCSÁR GERGELY	
6.	Egyed Molt	
7.	SZILÁGYI GYÖRGY	
8.	KEPLI LAJOS	
9.	BANA TIBOR	
10.	DR. GYÜRE CSABA	
11.	SNEIDER TAMÁS	
12.	FARKAS GERGELY	
13.	Volner János	
14.	DÜRDŐ DÓRA	
15.	NOVAK ELŐD	
16.	SZÓVAY ISTVÁN	
17.	DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY	
18.	Z. KARPÁTI DANIEL	
19.	DR. STAUDT GÁBOR	
20.	VONA GÁBOR	
21.	MIRKÓCZKI ÁDÁM	
22.	GYÖNGYÖSI MÁRTON	

Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés e) pontja alapján kezdeményezzük a Nemzeti Földalapba tartozó földrészesletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontjának az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatát az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének és XXI. cikkének sérelmére tekintettel:

23.	Hegedűs Zoltán	Hegedűs
24.	Hirsekény Doris	Hirsekény
25.	Horváth László	Horváth
26.	István Csaba	István
27.	Mocnár Zoltán	Mocnár
28.	Gur Nándor	Gur
29.	Szabó Sándor	Szabó
30.	Dr. Hill István	Hill
31.	Kunhalmi Ágnes	Kunhalmi
32.	Korörs Lajos	Korörs
33.	Göögös Zoltán	Göögös
34.	Harangzó Gábor	Harangzó
35.	HERINGES ANITA	Heringes
36.	Lukács István	Lukács
37.	VELSZ SÉPPI	Vesz
38.	DR. SZARÁCS LAJOS	Szarács
39.	DR. BARÁNDY GERGELY	Barándy
40.	DR. TÓTH BERTALAN	Tóth
41.	TÓTHS JÓZSEF	Tóth
42.	hodu Zoltán	Hodu
43.	DR. JÓZSA ISTVÁN	Józsa
44.	TELEKI LÁSZLÓ	Teleki
45.	dr. Varga László	Varga
46.	BURAI SÁNDOR	Burai

Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés e) pontja alapján kezdeményezzük a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontjának az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatát az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének és XXI. cikkének sérelmére tekintettel:

47.	DR. KÁROLY TÁRS	
48.	Scheffer Andás	
49.	Szelecz Emi	
50.	Kótyi István	
51.	DR. SZÉK BERNÁD	
52.	Sallai R. Benedek	
53.	.....	.....
54.	.....	.....
55.	.....	.....
56.	.....	.....
57.	.....	.....
58.	.....	.....
59.	.....	.....